

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านบุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เป็นการศึกษาเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการและให้ความสำคัญกับการศึกษาข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย
2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการในโรงเรียนบ้านบุง ปีการศึกษา 2558 โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายของการวิจัย รายละเอียดดังนี้

1. **กลุ่มผู้ร่วมวิจัย** กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจำนวน 11 คนประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 11 คน ประกอบด้วย
 - 1) ครูที่รับผิดชอบงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 2 คน
 - 2) ครูที่ปรึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 คน
 - 3) ครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 3 คน
2. **กลุ่มผู้ให้ข้อมูล** กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 51 คนประกอบด้วย
 - 2.1 นักเรียน จำนวน 20 คนประกอบด้วย
 - 1) หัวหน้าห้องเรียน จำนวน 9 คน

- 2) ตัวแทนนักเรียนในคณะกรรมการนักเรียน จำนวน 11 คน
- 2.2 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 20 คน
- 2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านบึง จำนวน 7 คน
- 2.4 วิทยากร คือ นางชนิดา จันปุม ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนป่าไร่
ป่าชาดวิทยา
- 2.5 หัวหน้ากลุ่มงานระเบียบวินัยนักเรียนโรงเรียนบ้านบึง
- 2.6 กลุ่มผู้นิเทศ คือ
 - 1) นางสุภาพร กัลยารัตน์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
 - 2) ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านบึง

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1988, อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301 – 303) มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการปฏิบัติการ (Action) ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation) และ ขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection) โดยใช้การศึกษาค้นคว้าจำนวน 2 วนรอบ ตามรายละเอียดดังนี้

วงรอบที่ 1

1. การวางแผน (Planning)

1.1 ศึกษา วิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเอกสารแนวทางการพัฒนาบุคลากรและกลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากร

1.2 ศึกษาสภาพและปัญหา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านบึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

1.3 การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัย และผู้ที่ให้ข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีประเด็นคำถามเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาการพัฒนากการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาบุคลากร โรงเรียนบ้านบึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

1.4 ประชุมคณะครูโรงเรียนบ้านบุง เพื่อชี้แจงเหตุผลของการทำวิจัยในครั้งนี้อย่างชัดเจน วิเคราะห์ อภิปราย แสดงความคิดเห็น สรุปสภาพ ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาบุคลากร

1.5 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ประชุมร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านบุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 แผนปฏิบัติการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนบ้านบุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

กิจกรรม	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ระยะเวลา	การเก็บข้อมูล/ เครื่องมือที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ที่เกี่ยวข้อง
1. ศึกษ สภาพและ ปัญหา เกี่ยวกับการ ดำเนินงาน ระบบดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน	1. เพื่อศึกษาสภาพและ ปัญหาเกี่ยวกับการ ดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2. ร่วมกันกำหนดแนวทาง แก้ไขปัญหาและวางแผน พัฒนาศักยภาพครูด้าน การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	1 - 20 มิถุนายน 2558	-ศึกษาเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง -การสัมภาษณ์ โดยใช้แบบ สัมภาษณ์ -การสอบถาม โดยใช้ แบบสอบถาม	-กลุ่มผู้ร่วม วิจัย -กลุ่มผู้ให้ ข้อมูล
2. การศึกษา ดูงาน	1. เพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยมี ความรู้ ความเข้าใจวิธีการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน 2. เพื่อนำผลการ สัมภาษณ์มาเป็นแนวทาง ในการพัฒนา	23 มิถุนายน 2558	-การสัมภาษณ์ โดยใช้แบบ สัมภาษณ์ -การสอบถาม ความพึงพอใจ โดยใช้แบบ สอบถาม	-กลุ่มผู้ร่วม วิจัย

ตาราง 3 (ต่อ)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ระยะเวลา	การเก็บข้อมูล/ เครื่องมือที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ที่เกี่ยวข้อง
3. การประชุมเชิงปฏิบัติการ	1. เพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ วิธีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2. เพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการนิเทศภายใน	15-16 กรกฎาคม 2558	-การสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ -การสอบถามโดยใช้แบบสอบถาม	-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
4. การนิเทศภายใน	1. เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือและการติดตามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	6 สิงหาคม 2558 - 30 กันยายน 2558	-การนิเทศภายในโดยใช้แบบนิเทศ	-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย -กลุ่มผู้ให้ข้อมูล
วงรอบที่ 2	ดำเนินการหลังจากการสะท้อนผลและพบปัญหาที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนาให้ดีขึ้น โดยกำหนดดำเนินการ ภายใน 2 - 30 พฤศจิกายน 2558			

2. การปฏิบัติการ (Action)

2.1 การศึกษาดูงาน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยไปศึกษาดูงานที่ โรงเรียนป่าไร่ป่าชาดวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี ที่ประสบความสำเร็จได้รับรางวัล สถานศึกษาที่มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับดีเด่น จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2546 ในวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2558 เพื่อสังเกตสภาพแวดล้อม และสภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือครูประจำชั้น และวิธีปฏิบัติงานที่ทำให้สถานศึกษาดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แล้วนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านบุง ต่อไป

2.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.2.1 จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 15-16 กรกฎาคม 2558 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านบึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เริ่มตั้งแต่เวลา 08.30-16.30 น. โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมคือ ผู้ร่วมวิจัย รวมทั้ง 11 คน โดยเชิญวิทยากร 1 ท่าน คือ นางชนิดา จันปุม ครูชำนาญการพิเศษ จากโรงเรียนป่าไร่ป่าชาดวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มาให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน และมีประธานในการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ คือ นายวิชัย จุมแพง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบึง

2.2.2 การประเมินผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใช้แบบทดสอบก่อน-หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามความคิดเห็นโดยดำเนินการหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.3 การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินการกิจกรรมตามแผนปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในเดือน กรกฎาคม 2558 ถึงเดือนกันยายน 2558

2.4 การนิเทศภายใน

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันวางแผนการนิเทศการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ จัดทำปฏิทินการนิเทศ รูปแบบการนิเทศภายใน ซึ่งมีหัวหน้ากลุ่มงานระเบียบวินัยของโรงเรียนบ้านบึง เป็นผู้นิเทศ เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือ กำกับติดตาม การพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยทำการนิเทศภายใน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ในเดือนสิงหาคม 2558 ถึงเดือนกันยายน 2558

3. การสังเกตการณ์ (Observation)

ผู้วิจัยได้สังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. การศึกษาดูงาน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธี การสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์

2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการประชุมปฏิบัติการโดยการ ทดสอบ สัมภาษณ์ และการสอบถามผู้ร่วมวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามจากผู้ร่วมเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ

3. การนิเทศภายใน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการเก็บจากการบันทึกการนิเทศของผู้นิเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการนิเทศ

4. การสะท้อนกลับ (Reflection)

การติดตามประเมินผลในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านปุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ดังนี้

4.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสอบถาม การทดสอบก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ บันทึกการประชุม และบันทึกการนิเทศ มาวิเคราะห์อภิปราย แสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยกลุ่มผู้วิจัยพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นจริงจากการปฏิบัติในแต่ละขั้นตอน พร้อมทั้งหาวิธีการแก้ปัญหา ข้อบกพร่องของการดำเนินงานและมีการปรับ เปลี่ยนการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น

4.2 สอบถามความพึงพอใจของผู้ร่วมวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หากผลของการพัฒนายังไม่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน จะมีการดำเนินการในรอบที่ 2 ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำแนกการใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูลตามประเภท ลักษณะของเครื่องมือ วิธีการสร้าง และการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี ประเภท ประกอบด้วย

1.1 แบบสัมภาษณ์ จำนวน 5 ฉบับ

1.2 แบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ

1.3 แบบทดสอบก่อน-หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 1 ฉบับ

1.4 แบบนิเทศภายใน จำนวน 1 ฉบับ

1.5 แบบบันทึกการประชุม จำนวน 1 ฉบับ

2. ลักษณะของเครื่องมือ

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านบุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากดอาหาร มีลักษณะดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์ จำนวน 5 ฉบับ ประกอบด้วย

1) แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สภาพ และปัญหา เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านบุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากดอาหาร มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ

2) แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ตัวแทนนักเรียน เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อแสดงความคิดเห็น และความต้องการของนักเรียน เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านบุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากดอาหาร มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์ เป็นแบบคำถามปลายเปิด

มี 5 ข้อ

3) แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรู้ ความเข้าใจ และความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านบุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากดอาหาร มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์ เป็นแบบคำถามปลายเปิด

มี 5 ข้อ

4) แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 4 เป็นแบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัย เกี่ยวกับการศึกษาดูงาน การพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนบ้านบุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากดอาหาร มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

5) แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 5 เป็นแบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ว่า มีความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงใดเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านบุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากดอาหาร มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์ เป็นแบบคำถามปลายเปิด

มี 2 ข้อ

2.2 แบบสอบถาม มี 2 ฉบับ ดังนี้

1) แบบสอบถาม ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการศึกษาดูงาน การพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านบุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากดอาหาร มี 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงาน

ตอนที่ 3 ความรู้ที่ได้ และการนำไปใช้ประโยชน์

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและอื่นๆ

2) แบบสอบถาม ฉบับที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนบ้านบุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากดอาหาร มี 8 ข้อ

2.3 แบบทดสอบก่อน-หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 1 ฉบับ ใช้วัดความรู้ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Pre-test) และวัดความรู้หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Post-test) เป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.4 แบบนิเทศภายใน การพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านบุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มุกดาหาร มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้นิเทศ

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของผู้นิเทศ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนครเพื่อขอความอนุเคราะห์ แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข
ความครอบคลุมตามเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวม
รวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานคณะกรรมการบริหาร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร

1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ คณะกรรมการบริหาร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร

1.3 นายไพเราะ วุฒิเจริญกุลศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

1.4 นางพรสวรรค์ สอนสุภาพ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดาดำ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

1.5 นายเผย สุพรรณโมก ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้าน
ทรายไหลแรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

2. การสร้างแบบสอบถาม มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

1) ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร รูปแบบการสร้างแบบสอบถาม จากหนังสือการ
วิจัยเบื้องต้น ตลอดจนการนำไปใช้เก็บข้อมูลเพื่อนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง

2) กำหนดขอบข่ายการสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการ

- 3) นำแบบแบบสอบถาม ที่สนร่างเสร็จแล้วเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
- 4) นำแบบแบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
- 5) นำแบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง
- 6) จัดพิมพ์แบบสอบถาม ฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
- 7) ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นำเสนอในลักษณะของค่า IOC มีค่าเท่ากับ

1.00

3. การสร้างแบบทดสอบ มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

- 1) ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบ
- 3) ดำเนินการสร้างแบบทดสอบ
- 4) นำแบบทดสอบเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะและดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 5) นำแบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ ที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน
- 6) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์จำนวน 30 ข้อ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือวัดผลความรู้ความเข้าใจของผู้ร่วมวิจัยที่เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ
- 7) ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นำเสนอในลักษณะของค่า IOC มีค่าเท่ากับ

1.00

4. การสร้างแบบสัมภาษณ์ มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

- 1) ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์
- 3) ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์
- 4) นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะและดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

5) นำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

6) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดทำฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

7) ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นำเสนอในลักษณะของค่า IOC มีค่าเท่ากับ 1.00

5. แบบนิเทศภายใน มีลักษณะเป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สำหรับการนิเทศภายในการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2

มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

- 1) ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมิน
- 3) ดำเนินการสร้างแบบประเมิน
- 4) นำแบบประเมินเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะและดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 5) นำแบบประเมินที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพ
- 6) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดทำฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
- 7) ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นำเสนอในลักษณะของค่า IOC มีค่าเท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ ระยะเวลาเริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ มิถุนายน 2558 – พฤศจิกายน 2558 ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือที่สร้างขึ้นจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนกิจกรรมการพัฒนา ดังนี้

1. การศึกษาสภาพ และปัญหา เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อวางแผนการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชุมครู การศึกษาวิเคราะห์เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การสอบถาม การสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.1 การศึกษาดูงาน นำกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนป่าไร่ ป่าชาตวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขตเหนือ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการศึกษาดูงาน

2.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบก่อน-หลัง และแบบสอบถามความพึงพอใจการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.3 การนิเทศภายใน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบนิเทศภายใน ในการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากส่วนต่างๆ ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ บันทึกการประชุม มารวบรวมและจัดหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แบบนิเทศภายใน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องให้คะแนนตามเกณฑ์ แล้วหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง ซึ่งผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ โดยใช้เกณฑ์ในการประเมินระดับคุณภาพ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 103) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึงว่ามีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึงว่ามีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

2.51-3.50 หมายถึงว่ามีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึงว่ามีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย

1.00–1.50 หมายความว่า มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3. ตรวจสอบคุณภาพ และความถูกต้องของเครื่องมือ โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ โดยผู้วิจัยเลือกใช้ 3 ด้าน คือ

3.1 การตรวจสอบด้านข้อมูล (Data Triangulation) เป็นการรวบรวมข้อมูลหนึ่งจากบุคคลหนึ่งที่เกี่ยวข้องหลายคน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้

3.2 การตรวจสอบด้านวิธีการ (Methodological Triangulation) เป็นการใช้นิเทศการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีการ

3.3 การตรวจสอบข้อมูลด้านผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย (Investigation Triangulation)

4. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม จัดกลุ่มให้เป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดและความมุ่งหมายของการวิจัย

5. ประมวลผล และสรุปผลการวิจัย นำเสนอการวิจัยในรูปแบบของการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Research)

6. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบยืนยันความถูกต้อง ครอบคลุม 2 ประเด็น คือ

6.1 การดำเนินการพัฒนา (Action Research)

6.2 การสะท้อนผลการพัฒนา (Reflection on Action Research) และหาข้อสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นว่า มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด หรือมีปัญหา อุปสรรคเกิดขึ้นหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาหาวิธีการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาให้ดีขึ้น

7. การกำหนดการแปลความหมายความรู้ความเข้าใจในหลักวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 30 ข้อ กำหนดการแปลความหมาย ดังนี้

คะแนน	27–30	คะแนน	หมายถึง	ดีเยี่ยม
คะแนน	24–26	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	21–23	คะแนน	หมายถึง	ดี
คะแนน	18–20	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	1–17	คะแนน	หมายถึง	ไม่ผ่านเกณฑ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3 ค่าร้อยละ (Percentage)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้องของ

ผู้เชี่ยวชาญ (Index of Consistency: IOC) โดยมีค่าระหว่าง 0.50 – 1.00

(สมนึก ภัทธิยธนี, 2546)

2.2 หาค่าร้อยละความก้าวหน้าโดยใช้สูตร

$$\frac{(\text{คะแนนหลัง} - \text{คะแนนก่อน})}{(\text{คะแนนเต็ม} - \text{คะแนนก่อน})} \times 100$$

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี